

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- 3890379
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Haziran 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 8 Sayfa)
- Cevap Yazısı (121 Adet, 219 Sayfa)

**GİRESUN MİLLETVEKİLİ
SAYIN NECATİ TİĞLİ'NİN
TBMM 7/63247 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Karadeniz Bölgesi'nin sahile bakan havzalarında şiddetli yağış, yüksek eğim, yüksek engebe, yoğun akarsu ağı gibi morfolojik özellikleri ve kolay aşınan toprak örtüsü nedeniyle oldukça fazla sel ve taşkın yaşanmaktadır. Bölgede deniz suyu sıcaklıklarının ve nemin ani yükselmesiyle geçmişe göre daha sık ve daha şiddetli yağışlara bağlı sellerin eğer önlem alınmazsa gelecekte daha da fazla taşkına neden olacağı ifade edilmektedir.

Giresun'da her üç yılda bir büyük bir taşkın meydana geldiği görülmektedir. Doğu Karadeniz Bölgesinin önemli akarsularından biri olan Giresun Aksu Çayı havzasında yer alan Dereli havzası da ilimizdeki diğer havzalara benzer engebeli ve eğimli bir topografyaya sahip, aşınma yönüyle olgunluğa ulaşmamış, rölyef değerleri yüksek, drenaj ağı sade bir havzadır. Bu özellikler akımın toplanma zamanının kısalması ve taşkın pikinin yüksek olmasına sebep olmaktadır. Bu durum, yağışın kısa sürede ana akarsuda toplanabildiği ve aşağı bölgelerde taşkın tehlikesini artırmaktadır. Yine kalın ve gevşek toprak örtüsü ve onun altında ayrılmış kaya örtüsünün kalın ve yaygın olması ise havzanın aşınma ve sediment üretim potansiyelinin yüksekliğine işaret etmektedir.

Bölgemizde Dereli'ye benzer birçok yerleşim birimi aynı biçimde taşkın tehlikesi altındadır. Bu yerleşimler sahilten içeride, dar vadilerin nispeten genişlediği küçük düzlüklerde bulunmaktadır. Bölgede arazinin dik-sarp oluşu nedeniyle toplu yerleşimler ancak bu özellikteki sınırlı alanlarda gerçekleşebilmiştir.

Giresun'da 22 Ağustos 2020 tarihinde meydana gelen taşkında havzayı drene eden Dereli Deresi, Aksu Çayı ile birleştiği noktadan 4 kilometre yukarıda Akkaya ve Büyük Dere isimleriyle iki kola ayrılmaktadır. Akkaya Deresi (Dereli Deresi) üzerinde bulunan iki köprüünün tıkanması ve sediment yüklü derenin ilçe merkezine yönelmesi sonucu büyük bir felaket meydana gelmiştir. Bununla birlikte, Dereli Deresi'nin 22 Ağustos 2020 tarihindeki şiddetli yağışta taşmasının ve ilçede yoğun hasar bırakmasının ana nedeni yatağın yerleşime açılarak daraltılmasıdır.

Dereli Deresi yatağının yerleşime açılarak daraltılması ve buna bağlı olarak köprülerin kısa, menfez açıklıklarının dar tutulması, birbirine bir taraftan 5 diğer taraftan 8 metre mesafede bulunan iki köprüden aşağıda olanının yatağa eğimli, dik konumda olması, derenin enerjisinin kırılarak sedimentin Aksu'ya boşalmasını yavaşlatmış, selle gelen ağaç kök ve dallarının ve köprülerin tıkanmasını kolaylaştırmıştır.

25 Haziran 1965, 20 Haziran 2002 ve 17 Ekim 2010 tarihlerinde meydana gelen taşkınlardan elde edilen deneyimlerin yeterince değerlendirilmediği görülmektedir. Hatta 2010 yılındaki taşkında Akkaya Deresi (Dereli Deresi) köprülerinin tıkandığı ifade edilmektedir. Taşkınlara hazırlıksız yakalanmanın ve gereken tedbirleri almamanın sonucunu en son 22 Ağustos 2020'de yaşanan afetle deneyimlemiştik.

Akkaya (Dereli Deresi) ve Aksu Çayı'nın birleştiği noktada yapılan yeni köprüünün felakete sebep olan köprüünün eksik ve yanlış mimari, mühendislik hataları ve inşaat kusurlarına benzer biçimde projelendirilerek yetersiz yükseklikte ve açıklıkta inşa edilmesi sebebiyle ilçenin yeniden sel afetine maruz kalacağı endişeleri bir hayalet gibi ilçemizde varlığını sürdürmektedir.

Buna ilişkin olarak;

1-Taşkın karşısında bahsettiğimiz sebeplerle sürekli bir risk altında bulunan Dereli İlçemizde yeni yapılan köprünün bu bilgiler, bulgular, morfolojik faktörler göz önünde bulundurularak inşa edilmediğine yönelik iddialar tarafınıza da iletilmiş midir?

2-Dereli İlçemizde son dönemde yağın sağanak yağmurlarda yaşanan felaketlerin tekrarı endişeleri karşısında alınan tedbirler nelerdir? Bahsi geçen köprünün yetersiz yükseklik ve açıklık sebebiyle yeniden tıkanarak ilçe için tehdit meydana getirmesine yönelik sürekli olarak bir iş makinesinin müdahaleye hazır olarak bekletilmesi dışında hangi önleyici tedbirler alınmıştır?

3-Yine son dönemdeki sağanak yağmurlarla birlikte ilçenin ortasından geçen köprüde biriken suların, köprü üzerine biriken suları tahliye edecek gider yapılmaması sebebiyle iş makinesiyle zemin delinerek boşaltıldığı görülmektedir. Bunu ne şekilde değerlendiriyorsunuz?

CEVAP

22.08.2020 sel afeti sonrasında Bakanlığımızca 7269 sayılı "Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun" kapsamında yapılar hakkında hasar tespiti yapılmış olup, 6306 sayılı "Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun" kapsamında ise Riskli Alanda ve Riskli Yapı olarak değerlendirilen yapılar bir daha aynı felaketin yaşanmaması için yıkılarak, rezerv alan olarak belirlenen alanda daha güvenli yapılar inşaa edilmiştir.

Önergedeki diğer hususlara ilişkin bilgilerin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'ndan edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.